

КОНТРОЛЬ ЗА ПІЗНАВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ НА ЛЕКЦІЇ

Сазонов В.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Серед всіх видів учбових занять лекція займає провідне місце, і від її якості багато в чому залежить ефективність оволодіння студентами **учбовим** матеріалом в цілому. Правда в тематичних планах частка лекцій зменшується.

Завдання контролю засвоєння знань на лекції визначаються цілями лекції, які повинні дати основні поняття предмету і вказати напрям його докладного вивчення.

Накопичений на кафедрі філософії досвід лекційного викладання, а також аналіз методичної літератури свідчать, що найбільш широкі можливості для організації контролю за пізнавальною діяльністю студентів і засвоєнням ними знань відкриваються при проблемному читанні лекцій.

Викладачі, добиваючись повної реалізації принципів контролю,

використовують в ході лекції на важливих її етапах спеціальні методичні засоби:

- контрольні і контрольньо-орієнтуючі питання,
- логічні і практичні завдання,
- слайди з таблицями і схемами аналізу і узагальнення,
- пізнавальні завдання і вправи.

Ці засоби дозволяють,

по-перше, встановити в ході лекції зворотний зв'язок в системі *викладач - студент*. Тим самим педагогу надається можливість стежити за ходом пізнавального процесу, якістю засвоєння учбового матеріалу, своєчасно визначаючи, що і, головне, як засвоюють слухачі;

по-друге, направляти зусилля студентів на оволодіння знаннями, впливати на сам процес засвоєння знань.

Ефективність контролю на лекції залежить від того, наскільки успішно викладач застосовує ті або інші методичні засоби на вузлових етапах заняття: у вступі, коли формулюється пізнавальне завдання, при **розкритті основного змісту лекції**, при аналізі **відповідей студентів**, **під час підведення висновків лекції**.

Використання методичних засобів в цілях контролю робить реально відчутними для викладача такі **показники роботи студента**, як:

- активність засвоєння знань,
- самостійність та творчість мислення,
- підготовленість і т.д.

Контроль на лекції є складовою частиною загального контролю за пізнавальною діяльністю студентів в учбовому процесі. Тому важливо забезпечити певну **спадкоємність і комплексність** в змісті, організації і методиці контролю на різних видах занять.

В цілях дотримання принципу спадкоємності контролю, а також для орієнтування, спрямування пошуково-пізнавальної діяльності студентів в години самостійної роботи вельми корисною є розробка на кафедрах спеціальних методичних посібників, в яких є контрольні питання, схеми аналізу і узагальнення, пізнавальні завдання і вправи, логічні і практичні завдання з найважливіших, ключових проблем відповідних тем курсу, тестові завдання щодо підготовці та проведення модульних контролів.

Упроваджуючи метод проблемного навчання, кафедри академії особливу увагу приділяють розробці методичної допомоги, що містить рекомендації щодо використання спеціальних питань, завдань і вправ для контролю і управління пізнавально-творчою активністю студентів. На кафедрі філософії, наприклад, майже до кожної лекції спеціально розроблені і прикладені завдання, вправи, контрольні питання, що вимагають продуктивної розумової діяльності студентів на заняттях.

Отже, контроль дозволяє:

- 1) підвищить ресурс ефективності лекції за рахунок інтерактивності;
- 2) добиватися якнайповнішої реалізації принципу проблемного навчання;

3) встановити в ході лекції змістовний зворотний зв'язок в системі викладач - учбовий матеріал - студент;

4) своєчасно виявляти і оцінювати рівень готовності студентів до сприйняття матеріалу лекції;

5) стежити за ходом пізнавального процесу, глибиною засвоєння ключових проблем теми, що вивчається;

6) своєчасно здійснювати функцію орієнтування, активного напряму пізнавальної діяльності студентів.